

วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การทดลองแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเป็นจริง และตามความคาดหวัง ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเป็นกรรมการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 โดยตำแหน่งทุกคนรวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 150 คน 12 กลุ่มโรงเรียน ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2

จำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน	จำนวนกลุ่ม
1.	พิษณุโลก	21	2
2.	ตาก	12	1
3.	นครสวรรค์	25	2
4.	พิจิตร	21	2
5.	กำแพงเพชร	15	1
6.	เพชรบูรณ์	23	2
7.	สุโขทัย	17	1
8.	อุตรดิตถ์	16	1
	รวม	150	12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งใช้กับประชากรกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ แบบตรวจสอบ (check list) ตามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ตำแหน่งปัจจุบันในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เพศ อายุ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน วุฒิต่างการศึกษา มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ด้าน คือ

- ข้อ 1 - 23 การดำเนินงานด้านบริหาร
- ข้อ 24 - 40 การดำเนินงานด้านวิชาการ
- ข้อ 41 - 50 การดำเนินงานด้านกิจกรรม

ตอนที่ 3. เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended questionnaire) ถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และถามข้อเสนอแนะของการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ และกิจกรรม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ ระเบียบ คำสั่ง คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบของความคิดในการสร้างแบบสอบถาม ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้ แล้วปรับปรุงอีกครั้ง จึงใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

สำหรับรายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่

1. นายกมล คีรุมล หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
2. นายบรรจง พงศ์ศาสตร์ ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
3. นายโสภณ บำรุงสงฆ์ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหารงานบริหารกลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา
4. นายสุเจตน์ อิงคสุภดิษฐ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7 กรมสามัญศึกษา
5. นายเชจร เปรมจิตต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนตากสินประชาสรรค์ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่ม 2

การทดลองแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามแล้ว ให้นำไปทดลองกับผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน 2 จังหวัด คือ
จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท จำนวน 25 คน ซึ่งมีไขกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้
รับแบบสอบถามคืนครบแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม
โดยพิจารณาจาก Coefficient Alpha ของ Cronbach
(ประกอง กรมชูต 2524: 61.- 62) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{s^2_i}{s^2_x} \right)$$

เมื่อ α แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
n แทนจำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
 s^2_i แทนความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s^2_x แทนความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด
หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน
ของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมด ดังนี้

สภาพที่ปฏิบัติจริง	=	0.983
ความคาดหวัง	=	0.988

เห็นว่ามีความสูงพอที่จะเชื่อถือ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 150 โรงเรียน โดยส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์
และเดินทางไปส่งด้วยตนเองส่วนหนึ่ง โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีโอกาสตอบแบบ
สอบถามอย่างน้อย 15 วัน เมื่อครบกำหนดเวลา ทางที่ระบุไว้ในหนังสือขอความ

รวมมือในการทอแบบสวมตามแล้ว ปรากฏว่าผู้วิจัยได้รับแบบสวมคืนมาเพียงบางส่วน ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการติดตามแบบสวมตามคืนอีก เป็นเวลา 2 สัปดาห์ รวมเวลา ใช้ในการรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 30 วัน

ผู้วิจัยส่งแบบสวมตามไปทั้งสิ้น 150 ฉบับ ได้รับคืน 144 ฉบับ แบบสวมตามที่ได้รับคืนมา เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าไม่สมบูรณ์ 2 ฉบับ เนื่องจากแสดงความคิดเห็นมาไม่ครบ ดังนั้น แบบสวมตามฉบับที่แสดงความคิดเห็นมาสมบูรณ์ ได้รับคืนมาจำนวน 142 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.66 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนแบบสวมตามที่ส่งไป และได้รับคือจำแนกเป็นจังหวัดต่าง ๆ

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1.	พิษณุโลก	21	20	95.24
2.	ตาก	12	11	91.67
3.	นครสวรรค์	25	25	100.00
4.	พิจิตร	21	19	90.48
5.	กำแพงเพชร	15	15	100.00
6.	เพชรบูรณ์	23	21	91.30
7.	สุโขทัย	17	15	88.24
8.	อุตรดิตถ์	16	16	100.00
	รวม	150	142	94.66

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ทำเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม หากการร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็น ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 3 ชั้น คือ ชั้นบริหาร ชั้นวิชาการ และชั้นกิจกรรม ทั้งการปฏิบัติตามความเป็นจริง และตามความคาดหวัง คำนวณค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายชาน
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับความคาดหวัง โดยใช้การทดสอบค่า t ($t - test$)
4. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดซึ่งเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ นั้น วิเคราะห์ด้วยการรวบรวม เรียงเรียง และแจกแจงเป็นความถี่ พร้อมคิดเป็นร้อยละ เสนอประกอบ เพื่อสะดวกในการศึกษา

สถิติที่ใช้ (ประคอง กรรณสูต 2522 : 95 , 2524 : 85 - 99)

$$1. \text{การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

$$2. \text{ค่ามัธยิมเลขคณิต } (\bar{X}) \text{ ใช้สูตร}$$

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\text{เมื่อ } \bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย, ค่ามัธยิมเลขคณิต}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

โดยกำหนดค่าคะแนนตามขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ก. การปฏิบัติจริง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.00	ถือว่า	ปฏิบัติมากที่สุด, เหมาะสมที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	ถือว่า	ปฏิบัติมาก, เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	ถือว่า	ปฏิบัติปานกลาง, เหมาะสม
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.50 - 1.49	ถือว่า	ปฏิบัติน้อย, เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 0.49	ถือว่า	ไม่ใ้ปฏิบัติ, ไม่เคยปฏิบัติเลย

ข. ความคาดหวัง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.00	ถือว่า	ควรปฏิบัติมากที่สุด, จำเป็นมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	ถือว่า	ควรปฏิบัติมาก, จำเป็นมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	ถือว่า	ควรปฏิบัติปานกลาง, จำเป็นต้องปฏิบัติ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.50 - 1.49	ถือว่า	ควรปฏิบัติน้อย, จำเป็นต้องปฏิบัติ น้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 0.49	ถือว่า	ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ, ไม่ควรปฏิบัติเลย

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เพื่อพิจารณาการกระจาย
ของความคิดเห็นของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = คะแนนที่กำหนดตามสเกล

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการปฏิบัติตามความเป็นจริง กับ ความคาดหวัง ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{a}}{S\bar{a}}$$

เมื่อ $\bar{a}$ = ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของข้อมูลทั้งสองชุด = $\frac{\sum d}{N}$

$S\bar{a}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยความแตกต่าง
ของข้อมูลทั้งสองชุด = $\frac{S.D.d}{\sqrt{N-1}}$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย